

Balanserad användning av näringsämnen

År 2015

Villkor för erhållande av miljöersättning för balanserad användning av näringsämnen

Uppdatering år 2020 gällande de ettåriga åtaganden som ingår direkt efter den femåriga åtagandeperioden.

En justering har gjorts i följande punkter:

Innehållsförteckning

1. Allmänna villkor för erhållande av miljöersättning för balanserad användning av näringsämnen	2
1.1 Åtagande	2
2. Justeringar i stöd villkoren gällande de ettåriga åtagandena	2
2.1 Gödsling	2
Fosforutjämnning	2
Organiska gödselmedel	3
3.3 Markkartering	3
3.4 Kvalitetstest av åkerjord	4
4.1 Val av frivilliga komplement	4
4.7 Odling av markförbättrande växter	5
Saneringsväxt	5
Gröngödslingsvall	5
5.2 Ökning och minskning av åtagandets areal	5
Ökning	5

1. Allmänna villkor för erhållande av miljöersättning för balanserad användning av näringsämnen

För att erhålla ersättning för balanserad användning av näringsämnen ska stödmottagaren ha ett gällande åtagande vilket innebär att stödmottagaren förbinder sig att utföra de insatser som ingår i åtagandet.

Stödmottagaren ska också iaktta den basnivå som fastställts för varje enskild insats som ingår i åtagandet och minimikrav för användning av gödselmedel och bekämpningsmedel. För dessa betalas ingen miljöersättning, men iakttagandet av dem är ett krav för erhållande av miljöersättning.

Därutöver utgör tvärvillkoren och krav på bevarande av jordbruksmarken ytterligare en egen separat villkorsnivå som ska iakttas för erhållande av miljöersättning.

En stödmottagare som år 2020 ingår ett nytt ettårigt åtagande ska följa stödvillkoren från år 2015 med undantag av de justeringar som visas nedan i punkt 2.

Stödvillkoren från år 2015 finns på landskapsregeringens webbplats <https://www.regeringen.ax/naringsliv-foretagande/lantbruk/arealstod-inom-lantbruket> De kan även erhållas från landskapsregeringen i pappersformat.

Ansökan om åtagande ska göras **senast 15.6.2020** på landskapsregeringens **blankett Å1** i enlighet med landskapsregeringens föreskrifter.

1.1 Åtagande

År 2020 kan ett nytt ettårigt åtagande ingås av en stödmottagare som har ett femårigt åtagande om balanserad användning av näringsämnen som löper ut 30.4.2020.

Ett nytt ettårigt åtagande kan ingås endast i följande fall:

- 1) Stödmottagaren har anmält sin gård som husdjursgård i sitt åtagande om balanserad användning av näringsämnen och stödmottagaren upphör med

husdjursproduktionen eller minskar djurproduktionen så att djurtäthetskravet om 0,35 de/ha inte längre uppfylls på stödmottagarens gård.

När ett nytt ettårigt åtagande ingås kan stödmottagaren ändra gårdstypen från husdjursgård till växtodlingsgård utan att den förhöjda ersättningen som du erhållit för en husdjursgård återkrävs.

- 2) Stödmottagaren har år 2019 på sin gårdsbruksenhet haft sådan åkermark som varken har ingått i stödmottagarens åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller åtagande om ekologisk produktion.

Det ettåriga åtagandet ersätter det femåriga åtagandet från år 2015 och omfattar all den åkermark som finns på stödmottagarens gårdsbruksenhet år 2020 fränsett den areal som eventuellt ingår i stödmottagarens åtagande om ekologisk produktion eller åtagande om anläggning av skyddszoner.

Åtagandeperioden för åtagandet börjar 1.5.2020 och slutar 30.4.2021 varefter det kan förlängas med ett år i taget.

2. Justeringar i stödvillkoren gällande de ettåriga åtagandena

Numreringen hänvisar till *Villkor för erhållande av ersättning för balanserad användning av näringsämnen 2015*. Ändringen visas med fet kursiverad text.

2.1 Gödsling

Fosforutjämning

I fråga om mängden fosfor får fosforutjämning tillämpas.

Vid fosforgödsling kan en högst fem år lång utjämningsperiod tillämpas. Fosforutjämningsperioden ska inledas när den tillåtna årliga fosfornivån överskrids. Utjämningsperioden kan inledas också när den tillåtna årliga mängden fosfor underskrids.

Har fosforutjämning tillämpats vid fosforgödsling under den inledande

åtagandeperioden om fem år och utjämningsperioden för ett skifte pågår när stödmottagaren ingår ett ettårigt åtagande ska överskridningar av fosforgödslingen som skett under den inledande åtagandeperioden beaktas vid gödslingen. Också underskridningar av fosforgödslingen får beaktas, om stödmottagaren så önskar.

Pågår en fosforutjämnning på ett skifte när ett nytt ettårigt åtagande ingås, får en ny fosforutjämningsperiod inledas på skiftet först efter den föregående fosforutjämningsperiodens utgång.

Tidpunkten för utjämningsperiodens början och slut ska anges i de skiftesspecifika anteckningarna.

Fosforutjämnningen ska göras jordbruksskiftesvis. Varierar jordbruksskiftenas placering på basskiftet under utjämningsperioden, ska fosforutjämningsperioden följas upp på basskiftesnivå. Den årliga mängd fosfor som ett basskifte förbrukar beräknas härvid genom att arealen för varje jordbruksskifte multipliceras med mängden fosfor per hektar för den gröda som odlas på jordbruksskiftet i fråga, varefter dessa tal räknas samman. Den tillåtna maximigivan av fosfor för grödan i fråga på ett basskifte beräknas på motsvarande sätt. Vid uppföljningen av fosforutjämnningen används skillnaden mellan den tillåtna maximigivan av fosfor och den använda mängden fosfor.

Kommer ett skifte i stödmottagarens besittning under åtagandeperioden behöver stödmottagaren som tar över skiftet inte beakta en tidigare fosforutjämnning på skiftet. Det här gäller dock inte fall där två jordbrukare regelbundet byter skiften till exempel av växtföljdsskäl.

Organiska gödselmedel

De organiska gödselmedel som används för gödsling av åkermark ska vara analyserade om mer än 10 kubikmeter per år sprids på en gård. Minst innehållet av totalfosfor, kalium och lösligt kväve ska analyseras.

Vid gödslingen ska näringsämnen i stallgödsel från husdjur beaktas på basen av den utförda stallgödselanalysen. Ett analysresultat får inte

vara äldre än fem år.

En stödmottagare som ingår ett nytt ettårigt åtagande direkt efter det inledande åtagandet om fem år ska ha ett gällande analysresultat och uträkningen av mängden kväve och fosfor som avses i ska ske utgående från det.

Det lösliga kvävet i stallgödsel och organiska gödselbrikat beaktas i sin helhet.

Av mängden totalfosfor i stallgödsel och cellsaft från potatis beaktas 100 procent. Av fosfor i pålsdjursspillning, i köttbenmjöl och i livsmedelsavfall samt av mängden totalfosfor i bearbetat slam från slamavskiljare och slam från reningsverk beaktas 60 procent. Av mängden totalfosfor i aska beaktas 40 procent. Fosfor i organiska gödselbrikat beaktas på basis av den råvara som gödselbrikatet innehåller mest av.

3.3 Markkartering

Gårdsbruksenhetens all odlad åkermark ska vara markkarterad. Med odlad åkermark avses i detta sammanhang den åkermark som odlas med åker- eller trädgårdsgrödor, den åkermark på vilken en gröngödslingsvall eller en flerårig gröltråda anläggs och övrig åkermark som kan tillföras näringsämnen enligt bilaga 4 oavsett om näringsämnen har tillförts.

Överstiger basskiftet 0,50 hektar ska för markkartering minst ett prov per basskifte tas. Är basskiftet större än fem hektar ska ett prov tas per varje påbörjat femtal hektar.

För basskiften som är mindre än 0,50 hektar får samma markkarteringsresultat användas som för det angränsande skiftet. Med angränsande skiften avses basskiften som har gemensam gränslinje eller som åtskiljs av en väg eller ett dike.

På enskilda basskiften som är mindre än 0,50 hektar och som inte angränsar till ett basskifte som är över 0,50 hektar behöver inget prov tas men då ska de värden för mullrika jordar som avses i tabell 1, tabell 2 och tabell 3 i bilaga 4 användas vid kvävegödsling och de värden för god bördighetsklass som avses i tabell 5 och tabell 7 i bilaga 4 användas vid fosforgödsling.

Vid linjeprovtagning räcker det med

provfrekvensen ett prov per varje påbörjat totalt hektar.

På ett skifte för vilken markkartering krävs ska markkarteringen utföras minst vart femte år fränsett vid linjeprovtagning, där prov ska tas vart tredje år.

Markkarteringen ska vara en grundanalys där jordarten, mullhalten, surheten, mängden utbytbar kalcium, kalium och magnesium samt mängden löslig fosfor bestäms. Fosforanalysen ska utföras på det sätt som är standard i Finland genom att provet extraheras med sur ammoniumasetatlösning och analyseras på grund av färgreaktion med spektrofotometer. Analyseras provet i ett laboratorium utanför Finland måste det framgå ur analysresultatet att denna metod har använts. Av analysresultaten ska framgå analysdatum eller det datum då provet har lämnats för analys. Proverna och provresultatet ska förses med basskiftets tiosiffriga signum.

Har jordbrukaren högst fem år gamla resultat från en markkartering som har utförts *före den inledande åtagandeperioden om fem år* inleds får dessa användas förutsatt att resultaten uppfyller de ovan nämnda villkoren Skiften som saknar ett gällande markkarteringsresultat som uppfyller de ovan nämnda villkoren *när den inledande åtagandeperioden om fem år inleds* ska markkarteras under det första åtagandeåret och stödmottagaren ska ha tillgång till resultaten av markkarteringen före följande odlingssäsong. *Ingår stödmottagaren ett nytt ettårigt åtagande direkt efter den inledande perioden om fem år ska den åkermark som omfattades av åtagandet under den inledande perioden ha ett gällande markkarteringsresultat när odlingssäsongen inleds.*

En ny markkartering ska utföras när det har gått fem år sedan den föregående provtagningen, eller tre år vid linjeprovtagning och stödmottagaren ska ha tillgång till resultaten av den nya markkarteringen före följande odlingssäsong.

Åkermark som finns på gårdsbruksenheten och som inte odlas och åkermark som stödmottagaren får i sin besittning under åtagandeperioden ska markkarteras under den växtperiod då odlingen inleds. Stödmottagaren

ska ha tillgång till resultaten av markkarteringen före följande odlingssäsong. När det gäller åkermark som stödmottagaren får i sin besittning under åtagandeperioden får även en gällande markkartering som gjorts av den tidigare innehavaren användas, om en sådan finns att tillgå.

Varje prov för markkartering ska bestå av minst sju delprover. Proverna ska vara jämnt fördelade över hela skiftet. Proverna ska tas från hela bearbetningsskiktets djup.

3.4 Kvalitetstest av åkerjord

Stödmottagaren ska före slutet av det tredje åtagandeåret göra ett kvalitetstest av åkerjorden. Testet görs genom att en av Ålands landskapsregering godkänd utvärderingsblankett för kvalitetstest för åkerjord fylls i för varje basskifte som ingår i åtagandet. Kvalitetstestet ska göras för alla basskiften som är större än 0,5 hektar. Är samtliga basskiften på gårdsbruksenheten mindre än så ska stödmottagaren göra kvalitetstestet för ett basskifte som stödmottagaren väljer. *En stödmottagare som ingår ett nytt ettårigt åtagande behöver inte göra kvalitetstestet på nytt.*

4.1 Val av frivilliga komplement

Till ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen kan följande frivilliga komplement väljas

- 1) reducerad höstbearbetning,
- 2) förbättrad användning av stallgödsel,
- 3) mekanisk ogräsbekämpning i potatisodling,
- 4) odling av markförbättrande växter,
 - a) fånggröda,
 - b) gröngödslingsvall,
 - c) sanerings- och markluckrande växter,
- 5) odling av dragväxter för bin,
- 6) användning av täckmaterial för trädgårdsväxter eller
- 7) alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling.

Ett åtagande kan omfatta ett eller flera frivilliga komplement.

De frivilliga komplementen ska väljas samtidigt då *det inledande femåriga åtagandet* om

balanserad användning av näringsämnen ingås och villkoren ska uppfyllas under hela åtagandeperioden.

I samband med att ett ettårigt åtagande ingås kan stödmottagaren till sitt åtagande välja endast sådana frivilliga komplement som har ingått i det inledande åtagandet om fem år. En stödmottagare som har bytt gårdstypen från husdjursgård till växtodlingsgård kan dock inte längre välja Förbättrad användning av stallgödsel till sitt åtagande.

Det är inte möjligt att välja ett frivilligt komplement senare under åtagandeperioden. Ett frivilligt komplement kan inte heller frånträdas under åtagandeperioden förutom vid fall som kan godkännas som force majeure (se punkt 11).

4.7 Odling av markförbättrande växter

Saneringsväxt

Som sanerings- och markluckrande växt ska användas oljerättika, vitsenap, tagetes eller en blandning av dessa. Saneringsväxten ska sås på våren och den får vändas in i jorden två månader efter sådd. Samma jordbruksskifte får vara besått med saneringsgröda högst tre år i rad. ***Ingår stödmottagaren ett nytt ettårigt åtagande ska åren under den inledande perioden om fem år tas i beaktande.***

Gröngödslingsvall

Gröngödslingsvallarna ska ingå i gårdens normala växtföljd och användas som gödselmedel för den efterföljande odlingsväxten. Från gröngödslingsvallarna får högst en skörd bärgas per år. Skörden ska bärgas före 30 juni och efter detta datum får djur inte beta på gröngödslingsvallen. Gröngödslingsvallen får inte placeras före eller efter en sanerings- och markluckrande växt, vall, tillfälligt icke odlad åker, icke odlad åker

som sköts eller icke odlad åker och den får finnas på samma skifte högst två år i följd. ***Ingår stödmottagaren ett nytt ettårigt åtagande ska åren under den inledande perioden om fem år tas i beaktande.***

Växtbeståndet på gröngödslingsvallar ska anläggas antingen i början av växtperioden eller året innan tillsammans med skyddssäd eller en annan skyddsgröda. Gröngödslingsvallar ska anläggas genom sådd av frön av vall- eller gräsväxter och kvävefixerande växter. Av vikten på det frö som används för anläggande av gröngödslingsvall ska minst 20 procent bestå av frön av kvävefixerande växter. Gröngödslingsvallen får avslutas innan höstsäd sås. Sås följande odlingsväxt på våren får gröngödslingsvallen avslutas med kemiska preparat tidigast den 1 september och bearbetas tidigast den 1 oktober.

5.2 Ökning och minskning av åtagandets areal

Ökning

Till ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen kan bifogas åkerareal som en annan stödmottagare har haft i sitt åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller i sitt åtagande om ekologisk produktion året innan.

Har arealen som gårdsbruksenheten under åtagandeperioden utökas med inte ingått i ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller i ett åtagande om ekologisk produktion hos någon annan stödmottagare året innan kan denna areal bifogas till stödmottagarens åtagande förutsatt att minst tre år återstår av åtagandet och att den tillagda arealen inte överstiger 5 hektar eller 10 procent av gårdsbruksenhetens tidigare areal. ***De ettåriga åtagandena kan inte utvidgas på ovan nämnt sätt under åtagandeperioden.***